

vender se je tukaj pokazalo drugače. Ali zopet sodim, da bi ta slučaj utegnil biti jedini, v katerem je proti Šafařiku obveljalo Janežičevo mnenje, povedano v „Pregledu slovenskega slovstva,“ kateri je bil natisnen 1854. l. v njega slovnici.

Fr. Levstik.

Javno predavanje osnovali so v korist Mandelčevemu spomeniku gg. dr. Ivan Tavčar, dr. V. Zarnik in Ivan Hribar v ljubljanski čitalnici. Dne 19. marcija govoril je g. dr. Tavčar o poezijah Simona Jenka; dne 26. marcija g. dr. Zarnik o svojem potovanji od Pontebe do Vezuva in dne 2. aprila g. Hribar o Puškinu in njegovih poezijah.

V *zabavnem in literarnem klubu Ljubljanskem* govorili so zadnje tedne: g. Železnikar o nekem zanimljivem kazenskem dogodku na južnem Štajerskem; g. Potočnik o poljskih razmerah po Galiciji l. 1863.; g. Hribar o Puškinu in o Koseskega prevodih Puškinovih poezij; g. Šubic o kranjskih prirodopisnih Skopoliji in Plemli; g. Bežek jeden večer o Madagaskarcih in drug večer o Turgenjevu in njega spisih.

Dr. Alojzij Vojteh Šembera †, profesor českega jezika in česke književnosti na vseučilišču dunajskem, c. kr. ministerski tajnik in urednik českega državnega zakonika, znamenit učenjak in pisatelj česki, umrl je 23. marcija na Dunaji. Porojen je bil Šembera 21. marcija 1807. leta v Visokem Mytu na Českem; gimnazijo je dovršil v Litomyšlu, modroslovne in pravoslovne studije v Pragi. Potem je služil najprej za avskultanta pri magistratu brnskem, potem za profesorja na stanovski akademiji v Olomuci in v Brni, od koder je bil l. 1848. poklican za učitelja českemu jeziku na vseučilišču dunajskem. Od leta 1857. dalje uredoval je tudi državnega zakonika česko izdavo. Šembera bil je jako rodoviten pisatelj česki. V svojih mladih letih pisal je v mnogo časopisov českih, pozneje je izdal več znamenitih zgodovinskih in krajepisnih monografij. Izmed najznamenitejših knjig njegovih so te: Vpad Mongolov v Moravsko (1841), Slovani v Dolnji Avstriji (1844), Ortografija Husova (1857), Zgodovina českega jezika in česke literature (1858, tretje izdanje 1869), Zapadni Slovani v praveku (1868). V novejšem času dal je na svetlo dve knjigi, v katerih je pobijal pristnost rokopisa Kraljedvorskega ter se z njimi zapletel v hud literaren boj, ki je pospešil smrt slavnega moža.

Preširnov napis, ki se nahaja na velikem zvonu pri Sv. Joštu in katerega je v „Slov.“ lani objavil g. Žlogar in za njim „Ljublj. Zvon“ (I. 2. 127), bil je prvič natisnen že v H. Costovih „Reiseerinnerungen aus Krain“ (Laibach 1848, pag. 246). A ta knjiga ne pripoveduje, čegav je napis. G. Žlogarju gre zasluga, da je korenito dokazal, da je napis res Preširnov.

Ali so Slovenci zares Hrvatje? Znano je, da je Starčevićeva stranka v Hrvatski Slovence že davno za „planinske Hrvate“ proglasila po gaslu „Hrvati svi i svuda.“ Ta nauk se je na Hrvatskem že popolnoma udomačil in prvi broj mesečnika „Kroatische Revue“ piše na str. 57., da se je „še v XVI. stoletji v Ljubljani hrvatski govorilo in da so l. 1559. našega Trubarja uradno za Hrvata oklicali.“ Proti tej trditvi so brezuspešni vsi zgodovinski dokazi in glasovi vseh narodopisnih avtoritet. Kadar jim te navajaš, naredé se Hrvatje gluhi in slepi ter ti k večjemu odgovarjajo, da so vsi učenjaki, na čelu jim prof. Miklošič, nasprotniki Hrvatom in da kot tujei niso sposobni soditi o hrvatskih razmerah.

Ali tudi domači, hrvatski učenjaki ne morejo pritrjevati starčevićjanski pretiranosti. Za vzgled podajemo danes svojim čitateljem mnenje prvega hrvatskega jezikoslovca in učenjaka, po vsem svetu znanega slavista prof. Jagića na univerzi v Peterburgu. Ta je ocenil v svojem „Archivu für slav. Philologie“ VI. zv. pag. 148. Florjanskega delo „Konstantin Porfirodnyj kak pisatelj o južnih Slavjanah.“ — V tej oceni zametava Jagić najpoprej razdeljenje Slovanov v sami dve veji, kar je že davno kot napačno dokazano, a vendar se po naših šolah še vedno tako uči. Potem razlaga Jagić, da so vsa slovanska plemena po svoji jezikovni sorodnosti jedno poleg drugega razvrščena, samo Hrvatossrbi zagostili so se kot klin med druge južne Slovane. Prav lahko je dokazati, da Hrvatossrbi ne posredujejo med Slovenci in Bolgari kakor kakšen jezikovni most med njimi, (kakor posredujejo n. pr. Lužičani med Poljaki in Čehi). Iz tega sledi torej, da Hrvatossrbov še ni bilo na južni strani Dunava, ko so se Slovenci in Bolgari v svojo denašnjo domovino selili. Resnično pa je, da je hrvaščina izmed vseh slovanskih jezikov najbližja slovenščini (in bolgarščini) in da sta si morali té dve plemeni sosedni biti že v stari pradomovini slovanski.

Nadalje se tudi Jagić popolnoma ujema z vsemi učenjaki, ki prištevajo zagrebške Hrvate Slovincem in ne Srbohrvatom. Jagić piše namreč od besede do besede tako-le: „Zu den westlichen Südslaven (nach der heutigen Benennung Slovenen) rechne ich die Bewohner Kärntens, Krains, der Steiermark, Westungarns und des nordwestlichen Kroatiens.“

Za nas je torej stvar določena in jasna kot beli dan. Nečemo se prepirati, a toliko se nam je vendar potrebno zdelo omeniti o tem vprašanji oziraje se na grobe besede, s katerimi je nedavno neki odlični list hrvatski zgrabil našega prof. Šumana zaradi njegove knjige „die Slovenen“, katera o tej kočljivi stvari tako sodi kakor Miklošič in — Hrvat Jagić!

Iz Zagreba se nam piše 15. marcija: Ta mesec sicer ne morem poročati o Bog si zna koliko književnih novostih, ali to, kar kanim povedati, vsekako je zanimanja vredno — Najprej naj bode povedano, da je g. Fran Folnegović sedanji urednik „Vienca“ izdal „Poziv k predbrojki na pjesme Andrije Palmovića“, o katerega pesnika prerani smrti je „Ljublj. Zvon“ že poročal. Ves dobitok te izdaje namenjen je spomeniku, ki bi se imel postaviti na njegov grob. — Palmović bil je pravi pesnik, pesnik po milosti božji in za tega delj priporočamo vsem prijateljem hrvatske književnosti toplo to podjetje g. Fr. Folnegovića. — „Hrvatske Vile“, velikega ilustrovanega časopisa hrvatskega, prišel je drugi sešitek med ljudi. Zadržaj mu je sledeči: Pesni: Zagorju — A. Kovačić; Vienac — A. H.; Sitne pjesme — Tugomil; Turobnice — I. M. Proza: Primorci — Jenio Sisolski; Može li se tako živiti? — Lukjanov-Milarov; O teoriji novele — J. Hranilović; Ovjekovjenčana stranica — D. K.; Juraj Dobrila; Trst — V. S.; Čovjek i priroda — V. K.; Hrvatsko kazalište; Listek. Slike: Juraj Dobrila; — Vienac; — Trst; — Skadarsko jezero; — Prediel iz Črnogore; — Dubovac kod Karlovca; — Nošnje za gospodje i djecu; — Hristovo krštenje (fotografski svetlotisek kot priloga) in Bašibozuci vode hercegovačke djevojke na pazar (na zavitku).

Leta 1871. osnovali so si rodoljubni hrvatski učitelji pedagogijsko književno društvo, kateremu bi bila svrha, širiti strokovno znanje in občo izobraženost